

Dan id-dokument għe magħmul bil-hsieb li jintuża bhala għodda ta' dokumentazzjoni u l-istituzzjonijiet ma jassumu l-ebda responsabbiltà għall-kontenut tiegħu

► **B**

DIRETTIVA TAL-KUNSILL 2009/71/EURATOM

tal-25 ta' Ġunju 2009

li tistabbilixxi qafas Komunitarju għas-sigurtà tal-installazzjonijiet nukleari

(ĠU L 172, 2.7.2009, p. 18)

Emendata minn:

Ġurnal Uffiċjali

	Nru	Paġna	Data
► <u>M1</u> Direttiva tal-Kunsill 2014/87/Euratom tat-8 ta' Lulju 2014	L 219	42	25.7.2014

DIRETTIVA TAL-KUNSILL 2009/71/EURATOM

tal-25 ta' Ġunju 2009

li tistabbilixxi qafas Komunitarju għas-sigurtà tal-installazzjonijiet nukleari

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità tal-Energija Atomika Ewopea, u b'mod partikolari l-Artikoli 31 u 32 tiegħu,

Wara li kkunsidra l-proposta mill-Kummissjoni, imfassla wara li ttiehdet l-opinjoni ta' grupp ta' persuni mahtura mill-Kumitat Xjentifiku u Tekniku minn fost l-esperti xjentifiċi fl-Istati Membri, u wara li kkon-sulta lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Parlament Ewropew ⁽²⁾,

Billi:

- (1) L-Artikolu 2(b) tat-Trattat jipprevedi għall-istabbiliment ta' standards uniformi ta' sigurtà għall-harsien tas-saħħa tal-haddiema u l-pubbliku ġenerali.
- (2) L-Artikolu 30 tat-Trattat jipprevedi għall-istabbiliment ta' standards bażiċi fil-Komunità għall-harsien tas-saħħa tal-haddiema u l-pubbliku ġenerali kontra l-perikli li jiġu minn radjazzjonijiet jonizzanti.
- (3) Id-Direttiva tal-Kunsill 96/29/Euratom tat-13 ta' Mejju 1996 li tistabbilixxi standards bażiċi ta' sigurtà għall-harsien tas-saħħa tal-haddiema u l-pubbliku ġenerali kontra l-perikli li jiġu minn radjazzjoni jonizzanti ⁽³⁾ tistabbilixxi l-istandards bażiċi tas-sigurtà. Id-dispożizzjonijiet ta' dik id-Direttiva ġew supplimentati minn leġislazzjoni aktar speċifika.
- (4) Kif ġie rikonoxxut mill-Qorti tal-Ġustizzja tal-Komunitajiet Ewropej (minn hawn 'il quddiem imsejha "il-Qorti tal-Ġustizzja") fil-kazistika tagħha ⁽⁴⁾, il-Komunità tikkondividi l-kompetenzi flimkien mal-Istati Membri tagħha, fl-oqsma koperti mill-Konvenzjoni dwar is-Sigurtà Nukleari ⁽⁵⁾.
- (5) Kif ġie rikonoxxut mill-Qorti tal-Ġustizzja fil-kazistika tagħha, id-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu 3 tat-Trattat, relatat mas-saħħa u s-sigurtà, jiffurmaw intier koerenti li jikkonferixxi fuq il-Kummissjoni setgħat ta' ambitu konsiderevoli għall-harsien tal-popolazzjoni u l-ambjent kontra riskji ta' kontaminazzjoni nukleari.
- (6) Kif ġie rikonoxxut mill-Qorti tal-Ġustizzja fil-kazistika tagħha, il-kompiti imposti fuq il-Komunità bl-Artikolu 2(b) tat-Trattat li jiġu stabbiliti standards uniformi ta' sigurtà għall-harsien tas-saħħa tal-popolazzjoni u l-haddiema ma jfissirx li, ladarba jiġu definiti tali standards, Stat Membru ma jistax jipprovdi miżuri ta' harsien aktar strett.

⁽¹⁾ L-Opinjoni tal-10 ta' Ġunju 2009 (għadha mhix ippublikata fil-Ġurnal Uffiċjali).

⁽²⁾ L-Opinjoni tal-Parlament Ewropew tat-22 ta' April 2009 (għadha mhix ippublikata fil-Ġurnal Uffiċjali).

⁽³⁾ ĠU L 159, 29.6.1996, p. 1.

⁽⁴⁾ C-187/87 (1988 Ġabra p. 5013), C-376/90 (1992 Ġabra I-6153), C-29/99 (2002 Ġabra I-11221).

⁽⁵⁾ ĠU L 318, 11.12.1999, p. 21.

▼B

- (7) Id-Deciżjoni tal-Kunsill 87/600/Euratom tal-14 ta' Diċembru 1987 dwar arrangamenti tal-Komunità għal skambju kmieni ta' informazzjoni fil-każ ta' emerġenza radjoloġika ⁽¹⁾ stabbilixxiet qafas għan-notifikazzjoni u l-provvista ta' informazzjoni li għandu jintuża mill-Istati Membri sabiex jithares il-pubbliku ġenerali fil-każ ta' emerġenza radjoloġika. Id-Direttiva tal-Kunsill 89/618/Euratom tas-27 ta' Novembru 1989 dwar kif il-pubbliku ġenerali jkun infurmat dwar miżuri għal harsien tas-saħha li għandhom ikunu applikati u passi li għandhom jittiehdu fil-każ ta' emerġenza radjoloġika ⁽²⁾ imponiet obbligi fuq l-Istati Membri biex jinfurmaw lill-pubbliku ġenerali fil-każ ta' emerġenza radjoloġika.
- (8) Ir-responsabbiltà nazzjonali tal-Istati Membri għas-sigurtà nukleari tal-installazzjonijiet nukleari hija l-prinċipju fundamentali li fuqu għet żviluppata r-regolamentazzjoni dwar is-sigurtà nukleari fil-livell internazzjonali, kif approvat mill-Konvenzjoni dwar is-Sigurtà Nukleari. Dak il-prinċipju ta' responsabbiltà nazzjonali, kif ukoll il-prinċipju ta' responsabbiltà ewlenija tad-detentur tal-liċenzja għas-sigurtà nukleari ta' installazzjoni nukleari taħt is-superviżjoni tal-awtorità regolatorja kompetenti tiegħu, għandhom jissahhu u r-rwol u l-indipendenza tal-awtoritajiet regolatorji kompetenti għandu jissahhah permezz ta' din id-Direttiva.
- (9) Kull Stat Membru jista' jiddeċiedi dwar it-taħlita tal-enerġija tiegħu f'konformità mal-linji ta' politika nazzjonali rilevanti.
- (10) Fl-iżvilupp tal-qafas nazzjonali adatt taħt din id-Direttiva, ser jittiehed kont taċ-ċirkostanzi nazzjonali.
- (11) L-Istati Membri diġà implimentaw miżuri li jippermettulhom li jiksbu livell għoli ta' sigurtà nukleari fil-Komunità.
- (12) Filwaqt li din id-Direttiva prinċipalment tikkonċerna s-sigurtà nukleari ta' installazzjonijiet nukleari huwa wkoll importanti biex tiġi żgurata ġestjoni sigura tal-karburant użat u skart radjuattiv, inkluż f'faċilitajiet ta' ħżin u rimi.
- (13) L-Istati Membri għandhom jivvalutaw, fejn adatt, il-prinċipji ta' sigurtà fundamentali rilevanti stabbiliti mill-Aġenzija Internazzjonali tal-Enerġija Atomika ⁽³⁾ li għandhom jikkostitwixxu qafas ta' prattiki li l-Istati Membri għandhom jikkunsidraw meta jimplementaw din id-Direttiva.
- (14) Huwa utli li jkun hemm kontinwità mill-proċess fejn l-awtoritajiet nazzjonali tas-sigurtà tal-Istati Membri b'impjanti tal-enerġija nukleari fit-territorju tagħhom ilhom jaħdmu flimkien fil-kuntest tal-Assoċjazzjoni tar-Regolaturi Nukleari tal-Ewropa tal-Punent (WENRA) u ddefinixxew bosta livelli ta' referenza tas-sigurtà għal reatturi tal-enerġija.

⁽¹⁾ ĠU L 371, 30.12.1987, p. 76.

⁽²⁾ ĠU L 357, 7.12.1989, p. 31.

⁽³⁾ Il-Prinċipji Fundamentali tal-IAEA: Prinċipji fundamentali tas-sigurtà, Standard tas-Sigurtà tal-IAEA Nru SF-1 (2006).

▼B

- (15) B'segwitu għall-istedina tal-Kunsill li jiġi stabbilit Grupp ta' Livell Għoli fil-Livell tal-UE, kif imnizzel fil-Konkluzjonijiet tiegħu tat-8 ta' Mejju 2007 dwar is-sigurtà nukleari u l-ġestjoni tal-karburant użat u l-iskart radjuattiv, il-Grupp ta' Regolaturi Ewropej fil-qasam tas-Sigurtà Nukleari (ENSREG) ġie stabbilit bid-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2007/530/Euratom tas-17 ta' Lulju 2007 dwar it-twaqqif ta' Grupp ta' Livell Għoli Ewropew dwar is-Sigurtà Nukleari u l-Ġestjoni tal-Iskart⁽¹⁾ biex jikkontribwixxi għall-kisba tal-oġġettivi Komunitarji fil-qasam tas-sigurtà nukleari.
- (16) Huwa utli li tiġi stabbilita struttura unifikata għal rapporti ta' Stati Membri lill-Kummissjoni dwar l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva. Fid-dawl tal-esperjenza wiesgħa tal-membri tiegħu l-ENSREG jista' jagħmel kontribut ta' valur f'dan ir-rigward, u b'hekk tiġi ffacilitata l-konsultazzjoni u l-kooperazzjoni ta' awtoritajiet regolatorji nazzjonali.
- (17) Fil-15 ta' Ottubru 2008 fil-5 laqgħa tiegħu l-ENSREG adotta għaxar prinċipji li għandhom jintużaw meta titfassal Direttiva dwar is-sigurtà nukleari, kif imnizzel fil-minuti tiegħu datati l-20 ta' Novembru 2008.
- (18) Avvanzi fit-teknoloġija nukleari, lezzjonijiet mehuda minn esperjenza operattiva u riċerka dwar is-sigurtà u titjib f'oqfsa regolatorji jista' jkollhom il-potenzjal li jtejjbu aktar is-sigurtà. F'konformità mal-impenn li tinzamm u tittejjeb is-sigurtà, l-Istati Membri għandhom jiehdu kont ta' dawk il-fatturi meta jestendu l-programm tagħhom ta' enerġija nukleari jew meta jiddeċiedu li jużaw l-enerġija nukleari għall-ewwel darba.
- (19) L-istabbiliment ta' kultura ta' sigurtà b'saħħitha f'installazzjoni nukleari huwa wiehed mill-prinċipji fundamentali ta' ġestjoni tas-sigurtà mehtieġ għall-kisba tal-funzjonament sigur tagħha.
- (20) Iż-żamma u l-iżvilupp ulterjuri ta' kompetenza u hiliet fis-sigurtà nukleari għandhom ikunu bbażati, *inter alia*, fuq proċess ta' tagħlim minn esperjenza operattiva tal-imghoddi u l-użu ta' żviluppi fil-metodoloġija u x-xjenza, kif adegwat.
- (21) Fl-imghoddi, twestqu awtovalutazzjonijiet fl-Istati Membri f'rabta mill-qrib ma' evalwazzjonijiet inter pares internazzjonali taħt l-awspicji tal-IAEA bħala missjonijiet tat-Tim Internazzjonali għar-Revizjoni tar-Regolamentazzjoni jew tas-Servizz ta' Revizjoni Integrat tar-Regolamentazzjoni. Dawn l-awtovalutazzjonijiet twestqu u dawn il-missjonijiet ġew offruti minn Stati Membri

(¹) ĠU L 195, 27.7.2007, p. 44.

▼B

fuq bazi volontarja fl-ispirtu ta' ftuh u trasparenza. L-awtovalutazzjonijiet u l-evalwazzjonijiet inter pares li jakkumpanjawhom tal-infrastruttura legislattiva, regolatorja u organizzattiva għandhom ikunu mmirati li jsahhu u jtejbju l-qafas nazzjonali tal-Istati Membri, filwaqt li jiġu rikonoxxuti l-kompetenzi tagħhom fl-iżgurar tas-sigurtà nukleari ta' installazzjonijiet nukleari fuq it-territorju tagħhom. L-awtovalutazzjonijiet segwiti minn evalwazzjonijiet inter pares internazzjonali la huma spezzjoni u lanqas verifika, iżda mekkanizmu ta' tagħlim reċiproku li jaċċetta approċċi differenti għall-organizzazzjoni u l-prattiki ta' awtorità regolatorja kompetenti, filwaqt li jiġu kkunsidrati kwistjonijiet regolatorji, tekniċi u ta' politika ta' Stat Membru li jikkontribwixxu għall-iżgurar ta' sistema ta' sigurtà nukleari b'sahhitha. L-evalwazzjonijiet inter pares internazzjonali għandhom jitqiesu bħala opportunità biex tiġi skambjata esperjenza professjonali u biex jiġu kondiviżi tagħlimiet mehuda u Prattiki tajba fi spirtu miftuh u kooperattiv permezz ta' parir minn pari aktar milli minn kontroll jew ġudizzju. Filwaqt li jirrikonoxxi hteġġa għal flessibilità u adegwatezza fir-rigward ta' sistemi eżistenti differenti fl-Istati Membri, Stat Membru għandu jkun liberu li jiddetermina l-fergħat tas-sistema tiegħu li huma soġġetti għar-reviżjoni inter pares speċifika msejha, bil-għan li tittejjeb kontinwament is-sigurtà nukleari.

- (22) Skont il-punt 34 tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-tfassil ahjar tal-liġijiet⁽¹⁾, l-Istati Membri huma mhegġa jfasslu, għalihom infushom u fl-interessi tal-Komunità, it-tabelli tagħhom stess li juru, sa fejn huwa possibbli, il-korrelazzjoni bejn din id-Direttiva u l-miżuri ta' traspozizzjoni u jagħmluhom pubbliċi,

ADOTTA DIN ID-DIRETTIVA:

KAPITOLU 1

▼M1**OBJETTIVI, KAMP TA' APPLIKAZZJONI U DEFINIZZJONIJIET****▼B***Artikolu 1***Objettivi**

L-objettivi ta' din id-Direttiva huma:

- (a) li jiġi stabbilit qafas Komunitarju sabiex jinżamm u jiġi promoss it-tiġib kontinwu tas-sigurtà nukleari u r-regolamentazzjoni tagħha;
- (b) li jiġi żgurat li l-Istati Membri għandhom jipprovdu arrangamenti nazzjonali adatti għal livell għoli ta' sigurtà nukleari għall-harsien tal-haddiema u l-pubbliku ġenerali kontra l-perikli li jirriżultaw minn radjazzjonijiet jonizzanti minn installazzjonijiet nukleari.

⁽¹⁾ ĠU C 321, 31.12.2003, p. 1.

▼B*Artikolu 2***Kamp ta' applikazzjoni****▼M1**

1. Din id-Direttiva għandha tapplika għal kull installazzjoni nukleari civili soġġetta għal liċenzja.

▼B

2. Din id-Direttiva ma tostakolax lill-Istati Membri milli jieħdu miżuri ta' sigurtà aktar stretti fil-qasam kopert b'din id-Direttiva, f'konformità mal-liġi Komunitarja.

▼M1

3. Din id-Direttiva tissupplimenta l-istandards bażiċi msemmijin fl-Artikolu 30 tat-Trattat fir-rigward tas-sikurezza nukleari tal-installazzjonijiet nukleari u hija mingħajr preġudizzju għal-leġislazzjoni Komunitarja eżistenti għall-protezzjoni tas-saħħa tal-haddiema u tal-pubbliku ġenerali kontra l-perikli li jirriżultaw mir-radjazzjoni jonizzanti, u b'mod partikolari d-Direttiva 2013/59/Euratom ⁽¹⁾.

▼B*Artikolu 3***Definizzjonijiet**

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

(1) "installazzjoni nukleari" tfisser:

▼M1

(a) impjant nukleari, impjant ta' arrikkiment, impjant ta' manifat-tura ta' karburant nukleari, impjant ta' riproċessar, faċilità ta' reattur ta' riċerka, faċilità għall-ħżin ta' karburant użat; u

▼B

(b) faċilitajiet għall-ħżin għal skart radjuattiv li huma fuq l-istess sit u huma relatati direttament mal-installazzjonijiet nukleari elenkati taht il-punt (a).

(2) "sigurtà nukleari" tfisser il-ksib ta' kondizzjonijiet operattivi adatti, il-prevenzjoni ta' aċċidenti u t-tnaqqis ta' konsegwenzi tal-aċċidenti, li jirriżultaw fil-harsien tal-haddiema u l-pubbliku ġenerali minn perikli minn radjazzjonijiet jonizzanti minn installazzjonijiet nukleari.

(3) "awtorità regolatorja kompetenti" tfisser awtorità jew sistema ta' awtoritajiet mahtura fi Stat Membru fil-qasam tar-regolazzjoni tas-sigurtà nukleari ta' installazzjonijiet nukleari kif imsemmi fl-Artikolu 5;

(4) "liċenzja" tfisser kull dokument legali mogħti taht il-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru biex tingħata r-responsabbiltà għall-għażla tas-sit, il-proġettazzjoni, il-konstruzzjoni, l-ikkommissjonar u -operat jew id-dekommissjonar ta' installazzjoni nukleari;

⁽¹⁾ Direttiva tal-Kunsill 2013/59/Euratom tal-5 ta' Diċembru 2013 li tistabbilixxi standards bażiċi ta' sikurezza għal protezzjoni kontra l-perikli li jirriżultaw minn esponiment għal radjazzjoni jonizzanti, u li tħassar id-Direttivi 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom u 2003/122/Euratom (GU L 13, 17.1.2014, p. 1).

▼B

- (5) “detentur ta’ liċenzja” tfisser persuna ġuridika jew fizika li jkollha responsabbiltà ġenerali għall-installazzjoni nukleari kif speċifikat f’liċenzja;

▼M1

- (6) “inċident” tfisser kwalunkwe avveniment mhux intenzjonat, li l-konsegwenzi jew il-konsegwenzi potenzjali tiegħu jkunu sinifikanti mill-perspettiva tal-protezzjoni mir-radjazzjoni jew tas-sikurezza nukleari;
- (7) “accident” tfisser kwalunkwe avveniment mhux intenzjonat, li l-konsegwenzi jew il-konsegwenzi potenzjali tiegħu ma jkunux neglijabbli mill-perspettiva tal-protezzjoni mir-radjazzjoni jew is-sikurezza nukleari;
- (8) “operazzjonijiet abnormali” tfisser proċess operazzjonali li jiddevja mill-operat normal li huwa mistenni li jsehh mill-inqas darba waqt iċ-ċiklu ta’ haġġa operattiva ta’ faċilità izda li, fid-dawl tad-dispożizzjonijiet xierqa dwar id-disinn, ma jikkawza ebda ħsara sinifikanti lil oġġetti importanti għas-sikurezza u ma jwassalx għal kundizzjonijiet ta’ inċident;
- (9) “bażi ta’ disinn” tfisser il-firxa ta’ kundizzjonijiet u avvenimenti kkunsidrati b’mod espliċitu fid-disinn, inkluż kwalunkwe titjib, ta’ installazzjoni nukleari, skont kriterji stabbiliti, b’mod li l-installazzjoni tkun tista’ tiflaħ għalihom mingħajr ma taqbez il-limiti awtorizzati bit-thaddim ipplanat tas-sistemi ta’ sikurezza;
- (10) “inċident fuq bażi ta’ disinn” tfisser kundizzjonijiet ta’ inċident li installazzjoni nukleari tkun imfassla abbażi tagħhom skont kriterji stabbiliti tad-disinn, u li għalihom il-ħsara lill-fjuwil, fejn applikabbli, u r-rilaxx ta’ materjal radjuattiv jinżammu fil-limiti awtorizzati;
- (11) “kundizzjonijiet serji” tfisser kundizzjonijiet li huma aktar serji minn kundizzjonijiet marbutin ma’ inċidenti fuq bażi ta’ disinn; tali kundizzjonijiet jistgħu jkunu kkawżati minn diversi fallimenti, bħat-telf totali tal-partijiet kollha ta’ sistema ta’ sikurezza, jew minn avveniment estremament improbabli.

▼B

KAPITOLU 2

OBBLIGI

▼M1

TAQSIMA 1

Obbligi ġenerali**▼B**

Artikolu 4

Qafas leġislattiv, regolatorju u organizzattiv**▼M1**

1. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu u jzommu qafas leġislattiv, regolatorju u organizzattiv nazzjonali (“il-qafas nazzjonali”) għas-sikurezza nukleari ta’ installazzjonijiet nukleari. Il-qafas nazzjonali għandu jipprevedi b’mod partikolari:

- (a) l-allokazzjoni ta’ responsabbiltajiet u koordinazzjoni bejn il-korpi rilevanti tal-istat;

▼ M1

- (b) rekwiżiti nazzjonali għas-sikurezza nukleari, li jkopru l-istadji kollha taċ-ċiklu tal-hajja ta' installazzjonijiet nukleari;
- (c) sistema ta' liċenzjar u l-projbizzjoni tal-operat ta' installazzjonijiet nukleari mingħajr liċenzja;
- (d) sistema ta' kontroll regolatorju tas-sikurezza nukleari mhaddma mill-awtorità regolatorja kompetenti;
- (e) azzjonijiet ta' infurzar effettivi u proporzjonati, inkluż, fejn xieraq, azzjoni korrettiva jew sospensjoni tal-operat u modifika jew revoka ta' liċenzja.

Id-determinazzjoni dwar kif ir-rekwiżiti nazzjonali għas-sikurezza nukleari msemmija fil-punt (b) huma adottati u permezz ta' liema strument huma applikati tibqa' fil-kompetenza tal-Istati Membri.

▼ B

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-qafas nazzjonali jinżamm u jittejjeb meta jkun adatt, b'kont meħud tal-esperjenza operattiva, l-għarfien miksub minn analiżi tas-sigurtà għall-installazzjonijiet nukleari operattivi, l-iżvilupp tat-teknoloġija u r-rizultati ta' riċerka dwar is-sigurtà, meta disponibbli u rilevanti.

*Artikolu 5***Awtorità regolatorja kompetenti**

1. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu u jzommu awtorità regolatorja kompetenti fil-qasam tas-sigurtà nukleari tal-installazzjonijiet nukleari.

▼ M1

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw l-indipendenza effettiva minn influwenza bla bżonn tal-awtorità regolatorja kompetenti fit-tehid ta' deċiżjonijiet regolatorju tagħha. Għal dan il-ghan, l-Istati Membri għandhom jassiguraw li l-qafas nazzjonali jesigi li l-awtorità regolatorja kompetenti:

- (a) tkun funzjonalment separata minn kwalunkwe korp jew organizzazzjoni oħra kkonċernata bil-promozzjoni jew l-użu tal-enerġija nukleari, u ma titlob jew tiehu struzzjonijiet minn ebda tali korp jew organizzazzjoni, meta tkun qed twettaq il-kompiti regolatorji tagħha;
- (b) tiehu deċiżjonijiet regolatorji, imsejsa fuq rekwiżiti ta' sikurezza nukleari robusti u trasparenti;
- (c) tingħata allokazzjonijiet baġitarji dedikati u xierqa biex tkun tista' twettaq il-kompiti regolatorji tagħha kif definiti fil-qafas nazzjonali u tkun responsabbli għall-implimentazzjoni tal-baġit allokati;
- (d) timpjega numru xieraq ta' membri tal-persunal bil-kwalifiki, l-esperjenza u l-għarfien espert meħtieġa biex twettaq l-obbligi tagħha. Hija tista' tuza rizorsi xjentifiċi u tekniċi u għarfien espert b'appoġġ għall-funzjonijiet regolatorji tagħha;
- (e) tistabbilixxi proċeduri għall-prevenzjoni u s-soluzzjoni ta' kwalunkwe kunflitt ta' interess;

▼ **M1**

(f) tippovdi informazzjoni marbuta mas-sikurezza nukleari mingħajr approvazzjoni minn kwalunkwe korp jew organizzazzjoni oħra, sakemm dan ma jipperikolax interessi oħrajn li jiehdu preċedenza, bhas-sigurtà, rikonoxxuti fil-legislazzjoni jew strumenti internazzjonali rilevanti.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtorità regolatorja kompetenti tingħata s-setgħat legali meħtieġa sabiex twettaq l-obbligi tagħha b'rabta mal-qafas nazzjonali deskritt fl-Artikolu 4(1). Għal dan il-għan, l-Istati Membri għandhom jassiguraw li l-qafas nazzjonali jafda f'idejn l-awtoritajiet regolatorji kompetenti l-kompiti regolatorji ewlenin li ġejjin:

- (a) li jipproponi, jiddefinixxu jew jiehdu sehem fid-definizzjoni tar-rekwiziti ta' sikurezza nukleari nazzjonali;
- (b) li jesigu li d-detentur tal-liċenzja jikkonforma u juri konformità mar-rekwiziti ta' sikurezza nukleari nazzjonali u t-termini tal-liċenzja rilevanti;
- (c) li jivverifikaw tali konformità permezz ta' valutazzjonijiet u spezzjonijiet regolatorji;
- (d) li jipproponu jew iwettqu azzjonijiet ta' infurzar effettivi u proporzjonati.

*Artikolu 6***Detenturi ta' liċenzja**

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-qafas nazzjonali jesigi li:

- (a) ir-responsabbiltà ewlenija għas-sikurezza nukleari ta' installazzjoni nukleari tkun tad-detentur tal-liċenzja. Dik ir-responsabbiltà ma tistax tiġi delegata u tinkludi r-responsabbiltà għall-attivitajiet tal-kuntratturi u s-sottokuntratturi li l-attivitajiet tagħhom jistgħu jaffettwaw is-sikurezza nukleari ta' installazzjoni nukleari;
- (b) meta japplika għal liċenzja, l-applikant huwa mitlub jipprezenta dimostrazzjoni ta' sikurezza nukleari. L-ambitu u l-livell ta' dettall tagħha għandhom ikunu proporzjonati mal-kobor potenzjali u n-natura tal-periklu rilevanti għall-installazzjoni nukleari u l-post tagħha;
- (c) id-detenturi ta' liċenzja għandhom regolarment jivvalutaw, jivverifikaw, u kontinwament itejbu, sa fejn ikun raġonevolment prattikabbli, is-sikurezza nukleari tal-installazzjonijiet nukleari tagħhom b'mod sistematiku u verifikabbli. Dawn għandhom jinkludu verifika li hemm miżuri stabbiliti għall-prevenzjoni ta' incidenti u biex jittaffew il-konsegwenzi tal-incidenti, inkluża fil-verifika tal-applikazzjoni ta' dispożizzjonijiet ta' difiża fil-fond;
- (d) id-detenturi ta' liċenzja jistabbilixxu u jimplementaw sistemi ta' ġestjoni li jagħtu prijorità dovuta lis-sikurezza nukleari;
- (e) id-detenturi ta' liċenzja jagħmlu provvedimenti għal proċeduri u arrangamenti xierqa ta' emerġenza fuq il-post, inkluż linji gwida għall-ġestjoni ta' incidenti serji jew arrangamenti ekwivalenti, għal rispons effettiv għall-incidenti sabiex jiġu pprevenuti jew jittaffew il-konsegwenzi tagħhom. Dawk għandhom b'mod partikolari:
 - (i) ikunu konsistenti ma' proċeduri operazzjonali oħra u jithaddmu perjodikament sabiex tiġi verifikata l-prattikabbiltà tagħhom;

▼ **M1**

- (ii) jindirizzaw incidenti u incidenti serji li jistgħu jsehħu fil-modi operazzjonali kollha u dawk li jinvolvu jew jolqtu diversi unitajiet fl-istess hin;
- (iii) jipprovdu arrangamenti biex tiġi riċevuta għajnuna esterna;
- (iv) jiġu riveduti perjodikament u aġġornati regolarment, filwaqt li titqies l-esperjenza mill-eżerċizzji u l-lezzjonijiet mehuda mill-incidenti;
- (f) id-detenturi ta' liċenzja jipprevedu u jzommu riżorsi finanzjarji u umani bi kwalifiki u kompetenzi xierqa, meħtieġa biex jissodisfaw l-obbligi tagħhom fir-rigward tas-sikurezza nukleari tal-installazzjoni nukleari. Id-detenturi ta' liċenzja għandhom jiżguraw ukoll li l-kuntratturi u s-sottokuntratturi taht ir-responsabbiltà tagħhom u li l-attivitatiet tagħhom jistgħu jaffettwaw s-sikurezza nukleari ta' installazzjoni nukleari jkollhom ir-riżorsi umani meħtieġa bil-kwalifiki u l-kompetenzi xierqa biex iwettqu l-obbligi tagħhom.

*Artikolu 7***Għarfien espert u hiliet fis-sikurezza nukleari**

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-qafas nazzjonali jesigi li l-partijiet kollha jagħmlu arrangamenti għall-edukazzjoni u t-taħriġ għall-persunal tagħhom li jkollu responsabbiltajiet relatati mas-sikurezza nukleari ta' installazzjonijiet nukleari biex jiksbu, iżommu u jkomplu jiżviluppaw għarfien espert u hiliet fis-sikurezza nukleari u thejjija għal emerġenzi fuq il-post.

*Artikolu 8***Transparenza**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li informazzjoni meħtieġa fir-rigward tas-sikurezza nukleari ta' installazzjonijiet nukleari u r-regolamentazzjoni tagħha ssir disponibbli għall-ħaddiema u għall-pubbliku ġenerali, b'kunsiderazzjoni speċifika għall-awtoritajiet lokali, il-popolazzjoni u l-partijiet interessati fil-vicinanza ta' installazzjoni nukleari. Dak l-obbligu jinkludi l-iżgurar li l-awtorità regolatorja kompetenti u d-detenturi ta' liċenzja, fl-oqsma ta' responsabbiltà tagħhom, jipprovdu fil-qafas tal-politika ta' komunikazzjoni tagħhom:

- (a) informazzjoni dwar il-kundizzjonijiet operattivi normali tal-installazzjonijiet nukleari għall-ħaddiema u l-pubbliku ġenerali, u
- (b) informazzjoni minnufih fil-każ ta' aċċidenti u incidenti għall-ħaddiema u l-pubbliku ġenerali u għall-awtoritajiet regolatorji kompetenti ta' Stati Membri oħrajn fil-vicinanza ta' installazzjoni nukleari.

2. L-informazzjoni għandha ssir disponibbli għall-pubbliku skont il-leġislazzjoni rilevanti u l-istrumenti internazzjonali, sakemm dan ma jipperikolax interessi prevalenti oħra, bhas-sigurtà, li huma rikonoxxuti fil-leġislazzjoni rilevanti jew strumenti internazzjonali.

▼ **M1**

3. L-Istati Membri għandhom, minghajr preġudizzju għall-Artikolu 5(2), jiżguraw li l-awtorità regolatorja kompetenti tiegħu sehem, kif xieraq, f'attivitajiet ta' kooperazzjoni dwar is-sikurezza nukleari tal-installazzjonijiet nukleari mal-awtoritajiet regolatorji kompetenti ta' Stati Membri oħrajn fil-vicinanza ta' installazzjoni nukleari, fost l-oħrajn permezz tal-iskambju u/jew il-qsim tal-informazzjoni.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-pubbliku ġenerali għandu jingħata l-opportunitajiet xierqa biex jiehu sehem b'mod effettiv fil-proċess ta' teħid ta' deċiżjonijiet marbut mal-ġħoti ta' liċenzji għal installazzjonijiet nukleari, f'konformità mal-leġislazzjoni rilevanti u l-istrumenti internazzjonali.

*TAQSIMA 2***Obbligi speċifiċi***Artikolu 8a***Objettiv tas-sikurezza nukleari għal installazzjonijiet nukleari**

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-qafas ta' sikurezza nukleari nazzjonali jesigi li l-installazzjonijiet nukleari jiġu ddisinjati, ippożizzjonati, mibnija, ikkommissjonati, mhaddmin u dekommissjonati bil-ghan li jiġu pprevenuti inċidenti u, jekk iseħħ inċident, jittaffew il-konsegwenzi tiegħu u jiġi evitat:

- (a) rilaxx radjuattiv bikri li jkun jeħtieġ miżuri ta' emergenza lil hinn mill-post iżda b'nuqqas ta' hin biex jiġi implimentati;
- (b) rilaxx radjuattiv kbir li jkun jeħtieġ miżuri ta' protezzjoni li ma jistgħux ikunu limitati f'zona jew f'hin.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-qafas nazzjonali jitlob li l-objettiv stabbilit fil-paragrafu 1:

- (a) japplika għal installazzjonijiet nukleari li għalihom tingħata liċenzja ta' bini għall-ewwel darba wara l-14 ta' Awwissu 2014;
- (b) jintuza bħala referenza għall-implimentazzjoni f'waqtha ta' titjib raġonevolment prattikabbli fis-sikurezza ta' installazzjonijiet nukleari eżistenti, inkluż fil-qafas tar-reviżjonijiet perjodiċi ta' sikurezza kif definiti fl-Artikolu 8c(b).

*Artikolu 8b***Implimentazzjoni tal-objettiv tas-sikurezza nukleari għal installazzjonijiet nukleari**

1. Sabiex jilhqqu l-objettiv tas-sikurezza nukleari stabbilit fl-Artikolu 8a, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-qafas nazzjonali jesigi li fejn tapplika d-difiza fil-fond, għandha tiġi applikata biex tiżgura li:

- (a) jitnaqqas l-impatt ta' perikli naturali esterni estremi u perikli mhux intenzjonati kkawżati mill-bniedem kemm jista' jkun;

▼M1

- (b) jiġu pprevenuti operat u fallimenti abnormali;
- (c) jiġi kkontrollat l-operat abnormali u jiġu identifikati l-fallimenti;
- (d) jiġu kkontrollati inċidenti fi hdan il-bażi ta' disinn;
- (e) jiġu kkontrollati kundizzjonijiet serji, inkluż il-prevenzjoni tal-progressjoni ta' inċidenti u l-mitigazzjoni tal-konsegwenzi ta' inċidenti serji;
- (f) ikunu fis-seħh strutturi organizzattivi skont l-Artikolu 8d(1).

2. Sabiex jinkiseb l-objettiv ta' sikurezza nukleari stabbilit fl-Artikolu 8a, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-qafas nazzjonali jitlob li l-awtorità regolatorja kompetenti u d-detentur ta' liċenzja jiehdu miżuri biex irawmu u jsahhu kultura effettiva ta' sikurezza nukleari. Dawk il-miżuri jinkludu b'mod partikolari:

- (a) sistemi ta' ġestjoni li jagħtu l-prijorità misthoqqa lis-sikurezza nukleari u jrawmu, fi l-livelli kollha tal-persunal u l-amministrazzjoni, il-hila li wiehed jagħmel mistoqsijiet dwar it-tweġġ tal-prinċipji u l-prattiki ta' sikurezza rilevanti, u l-hila li jsir rapport f'waqtu dwar kwistjonijiet ta' sikurezza, skont l-Artikolu 6(d);
- (b) arrangamenti mid-detentur ta' liċenzja biex jirreġistra, jevalwa u jiddokumenta esperjeza operattiva sinifikanti ta' sikurezza interna u esterna;
- (c) l-obbligi tad-detentur ta' liċenzja li jirrapporta avvenimenti b'impatt potenzjali fuq is-sikurezza nukleari lill-awtorità regolatorja kompetenti; u,
- (d) arrangamenti għall-edukazzjoni u t-taħriġ, skont l-Artikolu 7.

*Artikolu 8c***Valutazzjoni inizjali u revizjonijiet perjodiċi ta' sikurezza**

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-qafas nazzjonali jesigi li:

- (a) kwalunkwe għoti ta' liċenzja biex tinbena installazzjoni nukleari, jew tithaddem installazzjoni nukleari, jkun imsejjes fuq valutazzjoni adegwata speċifika għall-post u l-installazzjoni, li tinkludi dimostrazzjoni tas-sikurezza nukleari fir-rigward tar-rekwiżiti tas-sikurezza nukleari nazzjonali bbażati fuq l-objettiv stabbilit fl-Artikolu 8a;

▼ **M1**

- (b) id-detentur ta' liċenzja taht il-kontroll regolatorju tal-awtorità regolatorja kompetenti, jerga' jivvaluta sistematikament u regolarment, mill-anqas kull għaxar snin, is-sikurezza tal-installazzjoni nukleari kif stipulat fl-Artikolu 6(c). Dik il-valutazzjoni mill-ġdid tas-sikurezza għandha l-għan li tiżgura l-konformità mal-bażi ta' disinn attwali u tidentifika aktar titjib fis-sikurezza billi tqis kwistjonijiet tal-fatt li haġa ssir antika, esperjenza operazzjonali, l-aktar riżultati reċenti tar-riċerka u żviluppi fl-istandards internazzjonali, bl-użu tal-oġettiv stabbilit fl-Artikolu 8a bħala referenza.

*Artikolu 8d***Stat ta' thejjija u rispons fuq il-post għal emerġenza**

1. Mingħar preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva tal-Kunsill 2013/59/Euratom, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-qafas nazzjonali jirrikjedi struttura organizzattiva għall-istat ta' thejjija u r-rispons fuq il-post għal emerġenza tiġi stabbilita b'allokazzjoni ċara tar-responsabbiltajiet u koordinazzjoni bejn id-detentur ta' liċenzja, l-awtoritajiet u l-organizzazzjonijiet kompetenti filwaqt li jitqiesu l-fażijiet kollha ta' emerġenza.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkun hemm konsistenza u kontinwità bejn l-arranġamenti għall-istat ta' thejjija u r-rispons fuq il-post għal emerġenza li jitlob il-qafas nazzjonali u arranġamenti oħra għall-istat ta' thejjija u r-rispons għal emerġenza li titlob id-Direttiva 2013/59/Euratom.

KAPITOLU 2a

EWALWAZZJONIJIET BEJN IL-PARI U RAPPURTAR*Artikolu 8e***Evalwazzjonijiet bejn il-pari**

1. Mill-inqas darba kull għaxar snin, l-Istati Membri għandhom jorganizzaw awtovalutazzjonijiet perjodiċi tal-qafas nazzjonali tagħhom u tal-awtoritajiet regolatorji kompetenti u jistiednu evalwazzjoni bejn il-pari internazzjonali tal-aspetti rilevanti tal-qafas nazzjonali tagħhom u tal-awtoritajiet regolatorji kompetenti tagħhom bil-għan li b'mod kontinwu jtejbju s-sikurezza nukleari. Ir-riżultati ta' tali evalwazzjonijiet bejn il-pari għandhom jiġu rapportati lill-Istati Membri u lill-Kummissjoni, fejn disponibbli.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fuq bażi koordinata:

- (a) issir valutazzjoni nazzjonali, imsejsa fuq suġġett speċifiku marbut mas-sikurezza nukleari tal-installazzjonijiet nukleari rilevanti fuq it-territorju tagħhom;
- (b) l-Istati Membri l-oħra kollha u l-Kummissjoni bħala osservatur huma mistiedna li bħala pari jevalwaw il-valutazzjoni nazzjonali msemmija fil-punt (a);
- (c) jittiehdu mizuri ta' segwitu xierqa abbażi tas-sejbiet rilevanti li jirriżultaw mill-process tal-evalwazzjoni bejn il-pari;

▼ M1

(d) jiġu ppubblikati r-rapporti rilevanti dwar il-proċess imsemmi hawn fuq u l-eżitu ewlieni tiegħu meta jkunu disponibbli r-rizultati.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jkunu fis-seħh arrangamenti biex tkun tista' tibda l-ewwel evalwazzjoni bejn il-pari topika fl-2017, u biex, wara din, ikunu jistgħu jsiru mill-inqas kull sitt snin evalwazzjonijiet topiċi sussegwenti bejn il-pari.

4. Fil-każ ta' incident li jwassal għal sitwazzjonijiet li jirrikjedu miżuri ta' emerġenza lil hinn mill-post jew miżuri protettivi għall-pubbliku ġenerali, l-Istat Membru kkonċernat għandu jiżgura li mingħajr dewmien bla bżonn issir stedina biex issir evalwazzjoni internazzjonali bejn il-pari.

▼ B*Artikolu 9***Rappurtar****▼ M1**

1. L-Istati Membri għandhom jipprezentaw rapport lill-Kummissjoni dwar l-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għall-ewwel darba sat-22 ta' Lulju 2014 u mbagħad sat-22 ta' Lulju 2020.

▼ B

2. Abbażi tar-rapporti tal-Istati Membri, il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Kunsill u lill-Parlament Ewropew dwar il-progress li jkun sar fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva.

▼ M1

▼ B

KAPITOLU 3

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI*Artikolu 10***Traspożizzjoni**

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-ligijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jikkonformaw ma' din id-Direttiva sat-22 ta' Lulju 2011. Għandhom minnufih jinformat lill-Kummissjoni dwar dan.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk il-miżuri, huma għandhom ikun fihom referenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkumpanjati minn tali referenza fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodi ta' kif issir tali referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

▼ M1

1a. L-obbligi tat-traspożizzjoni u l-implimentazzjoni tal-Artikoli 6, 8a, 8b, 8c, u 8d ma għandhomx japplikaw għall-Istati Membri mingħajr installazzjonijiet nukleari, sakemm ma jiddecidux li jiżviluppaw kwalunkwe attività marbuta mal-installazzjonijiet nukleari soġġetti għal liċenzja taht il-ġurisdizzjoni tagħhom.

▼ B

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet prinċipali tal-liġi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva u kwalunkwe emenda sussegwenti għal dawk id-dispożizzjonijiet.

▼B

Artikolu 11

Dhul fis-seħħ

Din id-Direttiva ghandha tidhol fis-seħħ fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 12

Destinatarji

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.